

ชื่อ นางสาวกุลธิดา นาคพิน
วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ปีการศึกษา 2550

ชื่อเรื่อง การเมืองเรื่องการจัดการสถานะฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดเชียงใหม่ : กรณีศึกษาสถานการณ์อุทกภัยในปี พ.ศ.2548

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ 1) ศึกษาสัมพันธภาพเชิงอำนาจ ทางด้านกฎหมาย การสั่งการ และการตัดสินใจระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ในการจัดการสถานะฉุกเฉินของจังหวัดเชียงใหม่ 2) ศึกษาผลของการจัดการสถานะฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ และ 3) ศึกษาอุปสรรคและปัญหาต่างๆ ในการจัดการสถานะฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษา มีดังนี้

1. สัมพันธภาพเชิงอำนาจระหว่างราชการบริหารทั้งสามส่วน ทางด้านกฎหมาย พบว่าพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ.2522 ได้กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างราชการบริหารทั้งสามส่วนได้อย่างเหมาะสม โดยที่ความสัมพันธ์นั้นสามารถที่จะนำไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้และเมื่อเกิดสถานะฉุกเฉินขึ้นจริง สายพานการบังคับบัญชาจะยาวขึ้นกว่าที่ตามกฎหมายกำหนดเนื่องจากจะมีการสั่งการของนายกรัฐมนตรีเพิ่มขึ้นมาอยู่เหนือสุด ทางด้านการสั่งการและการตัดสินใจ พบว่าแม้ว่าจังหวัดจะเผชิญกับสถานะฉุกเฉินที่มีความรุนแรงมาก บทบาทในการสั่งการและตัดสินใจจะอยู่ที่ราชการบริหารส่วนภูมิภาคระดับอำเภอและราชการบริหารส่วนท้องถิ่นอันได้แก่ นายอำเภอ นายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

2. ผลของการจัดการสถานะฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถจัดการสถานะฉุกเฉินได้เอง เป็นองค์กรที่มีการกำหนดโครงสร้างการบริหาร

ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและให้ความสำคัญกับอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และปัจจัยที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดการสถานะฉุกเฉินได้ต่างกัน ปัจจัยหลัก คือ ความสามารถของผู้บริหาร ปัจจัยสนับสนุน คือ ขนาดขององค์กร

3. อุปสรรคและปัญหาต่างๆ ในการจัดการสถานะฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ 1) ด้านผู้บริหารท้องถิ่น 2) ด้านการกำหนดและปรับโครงสร้าง 3) ด้านทรัพยากร 4) ด้านระบบเตือนภัย 5) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และ 6) ความซ้ำซ้อนและขาดการบูรณาการระหว่างระบบบริหารส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น

4. พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นการเมืองอยู่เหนือการบริหารจัดการ โดยปรากฏทั้งประเด็นของผลประโยชน์และความขัดแย้งทางอำนาจ

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะด้านโครงสร้างและนโยบายให้แก่ราชการบริหารทั้งสามส่วน ในแนวทางดังนี้ ระบบบริหารส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ควรมีการแบ่งแยกการทำงานในการจัดการสถานะฉุกเฉินมิให้เกิดการทับซ้อน โดยกำหนดให้ส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบนโยบายหลักและทำหน้าที่เป็นหน่วยปฏิบัติหลักในการจัดการสถานะฉุกเฉินในพื้นที่ ส่วนภูมิภาคทำหน้าที่เป็นหน่วยสนับสนุนในการจัดการสถานะฉุกเฉินระดับจังหวัด โดยร่วมมือและประสานการทำงานด้วยการใช้ระบบผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยที่ระบบบริหารส่วนกลาง ไม่ควรจะเข้ามาแทรกแซงการจัดการสถานะฉุกเฉินในระดับท้องถิ่น ยกเว้นในกรณีที่เกิดความสามารถของท้องถิ่น
